

SS.7.C.2.2

Evalye obligasyon sitwayen yo genyen pou obeyi lalwa, peye taks, defann peyi a, ak sèvi pou jiri.

Epitou Evalye

SS.7.C.2.3 - Eksperyans responsablite sitwayen yo nan nivo lokal la, eta a, oswa nivo federal la

SS.7.C.2.14 - Fè yon pwojè sèvis pou kontinye ak byennèt publik la

SS.7.C.2.2 Klarifikasyon sou Nosyon Fondamantal 4: Elèv yo ap egzaminen kontribisyon enpòtan sitwayen yo nan yon sisyete demokratik.

Yon **sitwayen** se yon manm legal ak ki anba pwoteksyon nan yon peyi. Nan peyi Etazini, sitwayen gen ni **obligasyon ak responsablite yo**. Nan yon demokrasi, pèp la patisipe aktiyanan nan gouvènman an ak pran desizyon pou ankouraje **byennèt komèn**. Men kèk egzanp nan kontribisyon ke sitwayen ka fè ki enkli ni obligasyon ak responsablite yo:

Obeyi lwa yo (obligasyon) - gen federal, eta, ak lwa lokal ke tout moun dwe swiv.

Peye taks (obligasyon) - gen federal, eta, ak taks lokal ke tout moun dwe peye. Taks yo peye pou diferan sèvis gouvènman an founi.

Devwa jiri (obligasyon) - dwa a yon jiri pou jijman se yon garanti pou pèp la; lè yo rele yo pou fè sa, sitwayen yo dwe sèvi nan jiri yo.

Defann peyi a (obligasyon) - tout gason ki gen laj ant 18 jiska 25 an gen pou enskri pou **sèvis selektif**. (Sa pa vle di yo rantre jwenn militè a imedyatman, li vle di ke yo ka rele yo nan yon ka dijans.)

Vote (responsablite) - vote enpòtan pou demokrasi ka travay. Vòt bay sitwayen opòtinite pou lidè gouvènman an tande yo ak pou eksprime opinyon yo sou kandida yo.

Asiste reyinyon sivik (responsablite) - lè yon sitwayen ale nan reyinyon sivik yo, tankou yon reyinyon konsèy vil la, li ka vin yon sitwayen ki pi enfòme.

Petisyon gouvènman an (responsablite) - petisyon gouvènman an se yon dwa ki nan lis dwa Premye Amandman nan Konstitisyon an. Dwa sa a vle di ke sitwayen ka di gouvènman an sa yo kwè ke gouvènman an ta dwe fè sou yon pwoblèm espesifik.

Kandida pòs politik (responsablite) – al nan eleksyon pou pòs politik bay sitwayen yon opòtinite pou yo vin patisipe nan gouvènman an e reprezante kominote yo.

Sèvis kominotè (responsablite) - fè sèvis kominotè bay yon opòtinite pou moun yo konprann pwoblèm nan kominote yo epi ede yo ranje yo.

byennèt komèn - kwayans oswa aksyon ke yo wè kòm yon benefis nan kominote a olye ke se enterè endividiyèl, yo konnen sa tou kòm byennèt publik la

obligasyon - yon egijians, yon bagay yon moun dwe fè

responsablite - yon bagay yon moun ta dwe fè

sèvis selektif – yon sistèm kote ke gason ki gen 18 jiska 25 kan anregistre avèk gouvènman Etazini an pou sèvis militè posib

sitwayen - yon manm legal nan yon eta ak/oswa nan yon peyi